

Facit

Etapp 1

Avslutande uppgifter för Etapp 1

1 **texturam** (ackusativobjekt till *textit*), **viam** (ackusativobjekt till *observat*), **tabernam** (ackusativ därför att prepositionen *ante* följs av kasus ackusativ)

2 atriadelen och peristyldelen

3 **puer labórat, púeri labórant; respóndes, respondémus**

4 **sum, es, est, sumus, estis, sunt**

5 a) **anno Domini** b) **pro memoria** c) **post scriptum**, d) **in absurdum**

6 a) singularis genitiv singularis dativ pluralis nominativ	b) pluralis dativ pluralis ablativ	c) singularis nominativ singularis ablativ	d) singularis ackusativ
--	---	---	--------------------------------

7 a) singularis genitiv pluralis nominativ	b) singularis dativ singularis ablativ	c) pluralis dativ pluralis ablativ	d) pluralis genitiv
---	---	---	----------------------------

Etapp 2

Ur Comenius lärobok 'Latinkunskapens port' från 1600-talet

Var hälsade, pojkar,

lär er det latinska språket

(som är) vackert och ståtligt!

Gud kommer att hjälpa er,

lärarna kommer att tycka om er,

andra kommer att berömma er.

Sjelva kommer ni att känna glädje!

Ille faciet. Han kommer att göra't. (*Karl IX om sonen Gustav Adolf*)

Recte age'tis. Ni kommer att handla korrekt.

Frågor som gäller räkneord

1: **unik** ensam i sitt slag - **decennium** tioårsperiod - **triangel** trehörning - **unison** enstämmig - **dualism** tvåfaldighet - **unilateral** ensidig - **duett** musikstycke för två **trio** grupp om tre personer - **dubblera** göra tvåfaldig - **trikolor** trefärgad flagga

2: **1482; 839**

3: **MLXVI; MDCXXXII; MDCCLXXXVII**

4: **kvintett** grupp med fem musiker/sångare (dvs. det finns en femte) - **sekundär** andrahands- - **primör** det första av årets skörd - **kvartal** fjärdedels år - **prima** förstklassig - **kvart** fjärdedels timma - **kvarter** termen har sitt ursprung i romersk stadsplanering, som utgick från två korsande axlar som delade in staden i fyra delar, dvs. stadsdelar. Sedermera användes ordet också som 'ruta' i gatunätet **decimera** 'borttaga en tiondel', dvs. 'förminska'

Ur en senantik lärobok: 'En skoldag'

Jag vaknade tidigt ur sömnen (min sömn). Jag tvättade mig och tog av den vita nattskjortan. Jag tog emot mina skor av en tjänare. Jag mottog mina kläder. Jag gick ut ur mitt rum tillsammans med min ledsagare. Jag hälsade på (sade farväl till) mina föräldrar, kysste dem och begav mig så hemifrån. Jag gick till skolan och sa: 'Var hälsad (God morgon), herr magister!'. Läraren hälsade tillbaka: 'Var hälsade (God morgon), elever!' Jag tog till mig (skrev ned) det som dikterats och svarade tillfrågad (= när jag fått frågan). Då vi gjort dessa saker, skickade läraren i väg oss till lunch. Efter att ha sänts från skolan kom jag hem. Jag fick vitt bröd, oliver och ost. Jag drack kallt vatten. Jag gick så tillbaka till skolan.

Avslutande uppgifter för Etapp 2

- 1 a) 9, b) 45, c) 8, d) 66
- 2 vigilávi, lavi, depósui, accépi
- 3 a) amor omnia vincit b) nulla régula sine exceptióne c) nihil sub sole novum d) fortes fortúna ádiuvat e) extra órdinem
- 4 vocis clarae, voci clarae, vocem claram, voce clara
- 5 audívi, audivísti, audívit, audívimus, audivístis, audivérunt
- 6 témporum bonórum, tempóribus bonis, témpora bona, tempóribus bonis
- 7 Ad scholam festínant. Lente festináte, puéllae et púeri! Flores vestri pulchri sunt. Puellae et pueri magístrum salútant. Magister omnes puellas et pueros laudat.

Etapp 3

Vargen och lammet

En varg och ett lamm kom till samma bäck, (därtill) drivna av törst. Vargen stod högre upp, lammet lägre ner. Den elaka vargen, som sökte en orsak till gräl, sade: 'Varför gör du vattnet grumligt för mig, när jag dricker?' Lammet, som blivit förskräckt av vargens ord, svarade: 'Hur kan jag göra det, käre varg? Vattnet flyter från dig till mig'. Vargen, som blivit vederlagd av de sanna orden från lammet (sanningen i lammets ord), sade: 'Men du talade illa om mig för sex månader sedan.' Darrande av skräck svarade lammet: 'Men då var jag ännu inte född'. Då sade vargen arg(t): 'Din far talade säkert illa om mig.' Och så grep han det stackars lammet och slet sönder det.

Sagan har skrivits med tanke på de människor, som förtrycker oskyldiga med påhittade skäl (på falska grunder).

Bayeuxtapeten (ett urval motiv)

Bild 1 Här seglade Harald över havet och kom med segel fyllda av vind (för fulla segel) till greve Widos land.

Bild 2 Här grep Wido Harald och förde honom till Belrem och höll honom (fången) där.

Bild 3 Här förde Wido Harald till Vilhelm, normandernas hertig.

Bild 4 De kom till Michaels berg/Mont-Saint-Michel. Och här gick de över floden Cosnon. Här drog jarl Harald upp dessa (personer) ur kvicksanden.

Bild 5 Här kämpar hertig Vilhelms soldater mot invånarna i Dinan och Conan sträckte fram nycklarna (till staden).

Bild 6 Här återvände jarl Harald till England. Och han kom till kung Edvard. Och här dog kungen. Här gav de Harald kungakronan.

Bild 7 Här gav hertig Vilhelm order om att bygga skepp. Här drar de skeppen till havet.

Bild 8 Dessa bär vapen till skeppen. Och här drar de en kärra med vin och vapen

Bild 9 Hästarna går från skeppen och här skyndade soldaterna till Hastings.

Bild 10 Här kokas kött. Och här serverade tjänarna. Här åt man sin frukost.

Bild 11 Här kom de (dvs. normanderna) till striden mot kung Harald. Här frågar Wilelm Vital, om han sett Haralds här.

Bild 12 Kung Harald stupade och engelsmännen vände i flykt.

Avslutande uppgifter för Etapp 3

- 1 a) *Anemóne nemorósa* b) *Adónis vernális* c) *Linnéa boreális*
d) *Nymphaéa alba*
- 2 *cantóris óptimi, cantóri óptimo, cantórem óptimum, cantóre óptimo*
- 3 a) *compóno, compósui, compósitum, compónere* b) *pertérreo, pertérrui, pertérritum, perterrére* c) *obsérvo, observávi, observátum, observáre*
d) *mitto, misi, missum, míttre*
- 4 *amicórum fidélium, amícis fidélibus, amícos fidéles, amícis fidélibus*
- 5 a) hjärnskakning b) elakartad pigmenttumör c) ändtarmscancer d) avsiktlig (psykiskt betingad) självsvalt
- 6 *demónstrant, demonstrábant, demonstravérunt*
- 7 a) alludera (anspela) b) annektera (tillägna sig, ta i besittning) c) assimilera (göra lik) d) attrahera (dra till sig) e) assistera (ställa sig bredvid, biträda)
- 8 a) ***terra*** 'jord, land' b) ***annus*** 'år' c) ***quattuor*** 'fyra'